

Kamalan ihana vai

ihanan kamala?

Kuva: Ville Hänninen

Sama vastakohtaisuus näkyy Mizunon (s. 1973) olemuksessakin. Hän on pukeutunut muutoin korostetun tyttömäisesti, mutta paidan tuskin huomaamaton pääkallovetoketju luo hauskan kontrastin. Mizunon ominaislaadun on huomannut myös ranskalainen kuvainkaataja Virginie ”Pane mua” Desportes, joka pyysi Mizunoa tekemään kannen uuteen kirjaansa *Bye Bye Blondie* (2004).

Ensimmäisen kerran Mizunon sarjakuvien kiinnitettiin kuitenkin huomiota jo vuonna 1996, jolloin hän teki sarjakuvalehden nimeltä ”Mina Animal DX”. Se herätti tyylillään kustantajien ja erilaisten yritysten kiinnostuksen. Sen jälkeen Mizuno alkoi tehdä ammatikseen tasaveroisesti sarjakuvia, kuvituksia ja tuotesuunnittelua, esimerkiksi erikoislaatuista leluja. Ratkaisu ei ole yllättävä, koska hänen sarjakuviansa ovat selvästi vaikuttaneet lelut, t-paidat ja cd-levy-design ainakin yhtä paljon kuin manga ja anime.

Ville Hänninen, Angoulême

Junko Mizuno tekee mangaa, joka on yhtä nättiä kuin groteskiakin. Sitä on kutsuttu esimerkiksi ”Powerpuff Girlsiksi hapoissa”.

Junko Mizuno on varsinainen kaksikasvo. Harvoin näkee tekijää, jonka sarjakuvissa söpöys ja kamaluus ovat yhtä mielenkiintoisessa sopusoinnussa. Yhtäältä hänen piirroksensa ovat söpöilevän Hello Kitty -estetiikan läpitunkemia, toisaalta niistä

kuultaa läpi japanilaisen kulttuurin viehtymys perinteisiin kauhukertomuksiin ja reipasotteiseenkin väkivaltaan.

Ei olekaan ihme, että Mizunon tyyli on innoittanut kynäniekkoja kärkeviin vertauksiin. Mizunon sarjakuvia on kuvattu esimerkiksi ”Powerpuff Girlsiksi hapoissa” ja hänen hahmojaan ”goottilolitoiksi”. Nimilappuihin on turha takertua, mutta ne kertovat mielipiteitä jakavasta omintakeisuudesta, jota on helpointa lähestyä vertausten ja kärjistysten kautta.

Monet Mizunon uraratkaisut ovat olleet epätyypillisiä. Esimerkiksi Pure Trance (1998) syntyi erikoiselle julkaisufoorumille; perinteisten lehtien sijaan se oli osa techno-yhtiö Avax Traxin levysarjaa, jossa samaan hintaan sai sekä sarjakuvan että siihen liittyvää musiikkia.

- En halua urautua tekemään vain yhtä asiaa samalla tavalla vuodesta toiseen. Minua kiinnostaa kokeilla uusia asioita, eikä kieltäydy ehdotuksista, jotka kuulostavat hauskoilta, Mizuno selittää.

Särmää söpöyteen

Viime vuosina Mizuno on tehnyt useita sarjakuvatarinoita, joissa yhdistyvät sadunomaisuus ja fantasiaelementit. Länsimaissa tunnetaan kuitenkin parhaiten Mizunon sovutukset klassisista eurooppalaisista saduista. Hän on tehnyt omat kajahtaneet versionsa Tuhkimosta (Cinderalla, 2002), Hannusta ja Kertusta (Hansel and Gretel, 2003) sekä Pikku merenneidosta (Princess Mermaid, 2004).

Satumukealmat olivat tilaustyö, vaikka sitä ei persoonallisesta lopputuloksesta huomaakaan. Varsinkin kolmikron ensimmäinen albumi on kiintoisa versio sadusta, jonka alkuperäiset käänneet ovat tulleet liiankin tutuiksi.

- Kustantamo pyysi minulta, että tekisin Tuhkimosta oman versioni. En aluksi ollut kiinnostunut ehdotuksesta, mutta sitten keksin, miten lähestyisin tarinaa. Aloin käyttää rohkeasti omaa kuvitustyyliäni ja maustaa tarinoita kauhulla. Pidän itse saduista, jotka ovat hiukan groteskeja, Mizuno selittää.

Vanhat eurooppalaiset sadut tunnetaan Mizunon mukaan Japanissa melko hyvin. Sen vuoksi hän sai vapauden käyttää alkuperäistarinoita lähinnä pohjana omille visioilleen. Eniten kiinnostusta muokkaukset ovat tosin herättäneet länsimaissa, etenkin USA:ssa ja Ranskassa.

- Monet ovat kysyneet Japanissa ja varsinkin maan ulkopuolella, miksi yhdistän sarjakuvissani söpön ja kauhistuttavan aiheksen. Mielestäni menettelen niin siksi, että söpöys yksinään on tylsää. Näitä kuvia ovat hengettäviä. Ripaus kauhua tuo niihin särmää ja kontrasteja. Toisaalta jos tekisin perinteistä kauhua, sekin tuntuisi hiukan mielikuvituksettomalta ja ikävältä. Tyyliäni yhdistyvät persoonani synkkiä ja iloimpi puolia tavalla, joka miellyttää minua.

Pakoon ankeata arkea

Mizuno oli toinen tammikuussa järjestetyn Angoulêmen sarjakuvafestivaalin japanilaisista vieraina. Toinen oli kolmen albumin

eJunko Mizuno

verran Ranskassa julkaistu Yoshihiro Tatsumi. Vanhan polven karulla kertojalla ei kuitenkaan ole mitään yhteistä nuoren, toisista taiteista vaikutteensa hakevan tekijän kanssa.

Kysymyspari Tatsumin merkityksestä mangalle ja hänen luomansa gekigan mahdollisesta vaikutuksesta Mizunoon lähinnä huvittaa. Mizuno alkaa tulkkinsa kanssa naureskella ja he miettivät selvästi korrektilta tapaa kertoa, että Tatsumin ja toisen hänen aikalaisensa Yoshiharu Tsugen sarjakuvat eivät erityisemmin kiinnosta. Heikosti onnistuu.

- Herra Tatsumi on kyllä tärkeä mangan historialle, mutta ei minulle. Pidän hyvästä viihteestä, sarjakuvissa ja muualla. En voi kuvitella, että tekisin itse minkäänlaista gekikaa. Tai no, ehkä vitsinä voisin kokeilla, Mizuno hihittelee mutta alkaa sen jälkeen pohtia asiaa vakavammin.

- En ole koskaan ollut kiinnostunut realistisesta ilmaisusta. Minua kiinnostavat enemmän päänsisäiset maailmat kuin kärkeä todellisuus, joka avautuu ikkunan ulkopuolella päivittäin, hän pamauttaa.

- Kun olin lapsi, elin melko kurjissa oloissa. Pelastukseksi slummimaisen alueen ankeudelle löysin eskapistisen viihteen. Erittäin nautin elokuvista ja shojo-mangasta. Ahmaisin kaiken tyttö-mangan ja muunkin, minkä käsiini sain. Niissä oli fantastisia elementtejä, jotka vapauttivat tylsästä arjesta.

Edelleenkin pidän eniten tarinoista, jotka kuvaavat pikemminkin fantasiamaailmoja kuin ns. todellisuutta.

Mangaa myydään Japanissa kuin leipää. Suosituimmat julkaisut yltyvät miljoonamyyntiin. Mizuno on kuitenkin Japanissa marginaalinen tekijä. Hänen albuminsa yltyvät hieman yli 10 000 kappaleen myyntiin.

- En ole perinteinen mangapiirtäjä. Tyylini on saanut vaikutteita enemmän nykyaikaisista ja muusta pop-kulttuurista kuin tavanomaisesta mangasta. Sen vuoksi tuskin saavutan miljoonayleisöä. Toisaalta en välitä tippaakaan myyntiluvuista. Kykenen elämään mukavasti nykyiselläkin yleisöllä.

- Minulle on tärkeintä taiteellinen vapaus. Siksi haluan jatkaa nykyisellä tavalla, enkä pyrkii tietoisesti kohti hittisarjakuvaa. Teen elämässäni vain asioita, jotka innostavat minua.

Mizuno-linkkejä:

<http://www.pulp-mag.com/junko/>
<http://www.h4.dion.ne.jp/~mjdotcom/>

Junko Mizuno englanniksi:

- Hell Babies (2001)
- Cinderalla (2002)
- Junko Mizuno's Illustration Book (2003)
- Hansel & Gretel (2003)
- Princess Mermaid (2004)